

نشانگان آسپرگر

● دکتر ادوارد بی. اول
● مترجم: ساسان اسدپور

محدود می‌کنید. بر رژیم غذایی اش نظارت دارید و تقریباً هر شب برای انجام تکلیف هایش به او کمک می‌کنید. او هیچگاه کتاب هایش را درست به خانه نمی‌آورد و یادداشت‌های مربوط به تکلیف هایش اغلب ناخواناست.

چنین وضعیتی در امریکا کاملاً معمول است و همان طور که چنین پدیده‌ای ممکن است اختلال لجبازی و نافرمانی یا نارسایی توجه و بیش‌فعالی باشد، احتمال نشانگان آسپرگر هم هست. نشانگان آسپرگر نیز مانند کاستی توجه و بیش‌فعالی دارای طیف گسترده‌ای از علائم است و ممکن است دو کودک با تشخیص یکسان نشانگان آسپرگر اصلاً به هم شبیه نباشند. نشانگان آسپرگر در اصل مجموعه‌ای پیچیده از نشانه‌هاست که شامل اضطراب، نارسایی توجه، بیش‌فعالی و مشکل یادگیری با مبنای زبانی است. فردی که مبتلا به نشانگان آسپرگر است بسیار تحت‌اللفظی و کلمه به کلمه صحبت می‌کند. در درک زبان غیر کلامی مشکل دارد و بیانش دارای لحن و آهنگ مناسبی نیست. این افراد مشکلات اجتماعی دارند ولی مشکلات خود را به گونه‌ای متفاوت از کاستی توجه و بیش‌فعالی نشان می‌دهند. کودکان دارای نارسایی توجه و بیش‌فعالی بیشتر دوست

می‌پرسد که آیا شما امروز صبح چهل دلار از جیبش برداشته‌اید؟

مارک کلاس اول دبستان بود که مبتلا به نارسایی توجه و بیش‌فعالی تشخیص داده شد و از زمان شروع سال تحصیلی داروی متیل فنیدات را با اثر بلندمدت مصرف کرده است. شما می‌دانید که او نارسایی توجه و بیش‌فعالی دارد، زیرا کنترل او در این تابستان که درمان دارویی اش قطع شد، خیلی دشوارتر شده است. ولی به نظر می‌رسد از ماه سپتامبر که دوباره دارو داده شده، به اندازه گذشته مؤثر نبوده است. مشاور مارک از او خواسته که در دوره آموزش مهارت‌های اجتماعی شرکت کند. او نگران است که شما افسرده شده باشید و می‌خواهد از چیزی جلوگیری کند که به آن اختلال لجبازی و نافرمانی می‌گویند. کتاب‌هایی که درباره نارسایی توجه و بیش‌فعالی نوشته شده تقریباً مشکل او را توضیح داده است ولی نه به طور کامل. اتاق او بسیار پاکیزه و مرتب است، دست خط او خوب است، به نظر با هوش می‌رسد، مطالب زیادی را در باره دایناسورها می‌داند و اطلاعات عمومی خوبی دارد. او بی‌وقفه برادرش را اذیت می‌کند و انگار نمی‌داند چه زمانی از اذیت کردن دست بکشد. شما دیدن برنامه‌های تلویزیونی را برای او

اوایل نوامبر است. شما تازه با پسرانتان مارک و اندی از دندانپزشکی به خانه برمی‌گردید. مارک ده ساله است و در کلاس چهارم درس می‌خواند. اندی شش ساله به آمادگی می‌رود. شما به دندانپزشکی دیررسیده بودید، زیرا مارک فراموش کرده بود به معلمش بگوید که شما امروز زودتر او را از مدرسه بر می‌گردانید.

امروز را با دعوی مفصل مارک و اندی در صبح زود شروع کرده‌اید. در راه خانه می‌ایستید تا تخم مرغ و شیر بخرید. مارک حسابی عصبانی می‌شود زیرا قهوه و نان هم خریده‌اید و این موضوع بیش از «یک دقیقه» طول کشیده است.

هنگامی که به خانه می‌رسید، سه پیغام روی منشی تلفنی شما هست. اولی از معلم مارک است. می‌گوید که وضع تحصیلی مارک از کلاس عقب افتاده است، تکلیف‌های خود را انجام نمی‌دهد، و امروز کودکی را از تاب مورد علاقه‌اش به زمین پرتاب کرده‌گرچه تاب‌های دیگری هم خالی بوده است. پیغام دوم از همسایه شماست. می‌گوید مارک روز یکشنبه که خانه آنها بوده است، پنج عدد کارت بازی پسرش را - که آنها را خیلی دوست داشته - با خود برده است. پیغام سوم از شوهرتان است.

دارند چیزها را خراب کنند، نمی توانند منتظر نوبت خود بمانند مدام وسایل اطراف خود را دستکاری می کنند و به نظر می رسد از هم بازی های خود فعال تر باشند. کودکانی که دارای نشانگان اسپرگر هستند، حریم خصوصی افراد را رعایت نمی کنند، خیلی دوست دارند دستور بدهند، اگر کسی دیگر قانون و قواعد را رعایت نکند عصبانی می شوند، زود بیاور هستند، با نشانه های غیر کلامی و کلمه های متجانس مشکلات بزرگی دارند. به کرات دست انداخته می شوند و با آنکه می دانند، دیگران آنها را دست می اندازند، علت خنده دار بودن آن را نمی فهمند. بیمارانی که علائم اسپرگر را شدیدتر دارند، اغلب به وسیله دیگران به عنوان لجباز و نافرمان شناخته می شوند. این افراد کمتر اختلال نافرمانی دارند ولی گاهی تمرد و مخالفت های آنها چنین تصویری را به وجود می آورد. وقتی در کلاس، معلم کمکی مشکل رفتاری خفیف دانش آموزی را نادیده می گیرد، کودک دارای نشانگان اسپرگر نسبت به معلم کمکی خشمگین می شود، چون مانند معلم اصلی کلاس دانش آموز را تنبیه نکرده است. این کودکان هراسی ندارند که با کودکان دیگر، بزرگسالان، پدر و مادر، معلم یا افراد دیگر درباره درستی یک جمله مدتها بحث کنند. چنین رفتاری به سادگی نافرمانی پنداشته می شود ولی آنها با چیزهایی مقابله می کنند که به نظرشان بسیار ضد و نقیض است. زمانی یکی از مراجعان نوجوان با من بحث می کرد که پدرش را به زمین نینداخته است، در حالی

که پدرش پس از اینکه آن نوجوان با زانو به کشاله ران او زده بود به زمین افتاده بود و فرزند با نادیده گرفتن موضوع اظهار می کرد که اصلاً به پدرش آسیبی نزده است. هنگامی که بزرگسالان از استعاره ها و کنایه ها استفاده می کنند، کودکان با نشانگان اسپرگر آنها را دروغگو می پندارند، برای مثال وقتی به آنها می گویند «خانه خراب شدم» یا «این کار یک دقیقه بیشتر طول نمی کشد» آنها مصداق دقیق جمله را انتظار دارند نه معنای کنایی آن را. آنها نمی فهمند چرا یک لطفه در جایی خنده دار است و در جای دیگر نیست.

مشکلات زبان نیز معضلاتی را در مدرسه و دستور عمل های آن ایجاد می کند. برای مثال وقتی معلم می گوید «با این کار مرا ناراحت می کنی» کودک در می یابد که منظور این است که «این کار را نکن»، یا معلم می گوید «شما می توانید کتاب ریاضی خود را به خانه ببرید چون دوشنبه امتحان می گیرم» کودک گمان می کند که می تواند این کار را هم نکند.

دانش آموزی که برگه تکلیفش را به معلم داده بود معلم از او خواست کارش را دوباره انجام دهد، کودک برگشت و پس از مدتی دوباره برگه را به معلم داد ولی احساس کرده که کارش رضایت بخش نبوده و معلم از او خواهد خواست که دوباره کار کند. پرسید دوباره بنویسم. «معلم به او گفت که ناراحت نباش» کودک گمان کرد کارش خوب بوده است و تکلیف را

دوباره انجام نداد و وقتی نمره ی کم برگه خود را دید شگفت زده شد.

این مشکل می تواند زمانی که دانش آموز روی برگه هم کلاسی اش نگاه می کند بیشتر حاد شود. اگر معلم او رانافرمان بداند، تصور خواهد کرد که او تقلب می کند. در حالی که کودک سعی می کند دریابد از او انتظار چه کاری می رود.

کودک دارای نشانگان اسپرگر اغلب مضطرب است و ممکن است بسیار وسواسی باشد. آنها همیشه با تغییر و جابه جایی مشکل دارند و از آن خودداری می کنند. هنگامی که از چیزی بازداشته می شوند به شدت بدخلقی می کنند و در مقابل تغییرات بی تاب می نمایند. در کلاس زمانی که معلم می خواهد موضوع فعالیت را عوض کند و کودک هنوز کار قبلی خود را تمام نکرده است، عصبانیت و ناراحتی پیش می آید. این امر ممکن است بدان علت اتفاق افتد که تکلیفی که به کودک واگذار شده هنوز با سطح وسواس کمال گرایی او هم خوانی ندارد. برخی از دانش آموزان دارای نشانگان اسپرگر بسیار کم دقت هستند و هیچ کاری را به پایان نمی رسانند. این ویژگی در کودکان با نارسایی توجه و بیش فعالی نیز دیده می شود.

علامت دیگر نشانگان اسپرگر ارتباط ضعیف دیداری است. ممکن است ارتباط با دوستان و بزرگسالان آشنا خوب باشد ولی در دوستان تازه بسیار ضعیف است. این هم زیاد دیده می شود ولی در دخترها هم بروز می کند.

منبع:

